

*Мельник Н. І.,
orcid.org/0000-0002-6641-0649
доктор педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри іноземної філології
факультету лінгвістики та соціальних комунікацій
Національного авіаційного університету*

КОНЦЕПТ «НАЦІОНАЛЬНА ІДЕНТИЧНІСТЬ» У СУЧАСНИХ ФІЛОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ТА ВІТЧИЗНЯНИХ ДОСЛІДНИКІВ

Анотація. У статті проаналізовано концепт «національна ідентичність» у контексті українських та англословянських словників та довідкових джерел, коротко розглянемо потрактування досліджуваного феномену в окремих працях українських та європейських дослідників. Автором здійснено аналітичний огляд понять, пов'язаних з досліджуваним концептом та з'ясовано, що українські дослідники концепт «національної ідентичності» розуміють у поєднанні з соціокультурним аспектом буття суспільства, тоді як європейські звертаються також і до концепту «культурна ідентичність», розширюючи межі розуміння концепту. Для представників як вітчизняної, так і зарубіжної лінгвістичної традиції дослідження концепту «національна ідентичність» розбіжності полягають в соціокультурному та культурному підходах. Спільними у структурі запропонованих понять є: історико-культурна спадщина, традиції власної країни, моральними цінностями, ідеалами, переконаннями, національним суверенітетом, знання і повага історії; знання національної культури, території, усвідомлення народом своїх особливих рис, розуміння членами національної групи своїх інтересів, прагнень, цілей, потреб тощо.

Досліджуваний матеріал дозволив авторові сформулювати висновки про системний характер функціонування концепту «національна ідентичність» в довідкових джерелах та словниках є продуктивним джерелом розширення його розуміння, а в потрактуваннях простежується тенденція суспільного розвитку, та певні соціальні трансформації тощо.

Перспективність отриманих результатів лінгвістичного дослідження полягають у тому, що отримані в результаті аналізу визначення можуть використовуватися в сфері професійної підготовки майбутніх соціологів, лінгвістів, політологів, фахівців в сфері міжнародних відносин у контексті їхньої теоретичної підготовки, з метою формування у них розуміння стратегії розвитку феномену «національної ідентичності», як в межах країни, так і в глобальному контексті, з метою підготовки їх до трансформацій даного феномену в умовах цифровізації та глобалізації суспільства в планетарних контекстах.

Ключові слова: національна ідентичність, культурна ідентичність, самоідентифікація, соціокультурний вимір.

Постановка проблеми. Глобальні перетворення на початку XXI століття характеризуються розширенням міжнародних контактів. У таких умовах нації прагнуть зберегти свою самобутність та неповторність. Економічна та соціокультурна глобалізація, сучасна суспільно-політична ситуація в країні та її

функціонування в умовах гібридної війни загострила усвідомлення українцями своєї самобутності, акумулювала увагу на значенні усвідомлення своєї національної ідентичності, сформувала прагнення відбутися як незалежна нація зі своїми цінностями, принципами, культурою, світоглядом тощо. В умовах глобалізації національна ідентичність представників кожного окремого етносу має надзвичайне значення для самосвідомості та соціального самоствердження народу, чому сприяє Стратегія національної безпеки України [1]. Самоідентифікація українців значною мірою залежить від того, як держава структурована економічно і соціально, які має регіональні культурні особливості, які відмінності спостерігалися під час ключових історичних процесів, як виявлялася специфіка формування соціальних інститутів [2].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В Україні національна політика щодо цього унікального феномену, визнаного в усьому світі, спрямована на зміцнення міжнаціонального та міжрелігійного консенсусу, що сприяє розвитку культури, традицій та мов етнічних груп, що проживають в Україні. Політика утвердження та розвитку національної ідентичності майбутніх українців простежуються також і в таких стратегічно важливих документах України, як: Законах України «Про освіту» (2017) [3], «Про вищу освіту» (2014) [4], Національній стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 (2013) [5], Законі України «Про засади державної мовної політики» (2013) [6] тощо. Щодо проблеми визначення поняття «національна ідентичність» в європейському та українському вимірі існує чимало досліджень. Так, серед європейських вчених даний феномен став об'єктом наукових дискусій британського науковця Е. Смітта, в якому він розглядає національну ідентичність як соціально-історичний конструкт [7]. Особливості феномену національної ідентичності в контексті поп-культури, засобів масової інформації та повсякденного життя розкрив у своїх працях Т. Едонсор [8]. У дослідженнях Ф. Руссіано на основі здійсненого у 23 країнах комплексного дослідження представлено аналіз компонентів національної ідентичності та запропоновано теорію щодо того, що конструювання національної ідентичності частково походить від співвідношення між Я-внутрішнім образом (уявленням) нації (або національною свідомістю нації, або іміджем, який її громадяни мають про свою країну) та Я-зовнішнім образом нації (уявлення нації про її місце в міжнародному контексті) сприйняття нації на міжнародній арені [9]. Національна ідентичність визначено провідним

концептом для процесів стандартизації в європейському соціо-просторі в працях Е. Стоїци [10]. Серед українських дослідників на увагу заслуговують праці А. Березіна, в яких автор розкривав чинники генези національної самосвідомості особистості [11]; національна свідомість та ідентифікація громадян в демократичному суспільстві розкриті в праці М. Борщевського [12], значення національної ідентичності в контексті політичних вимірів досліджено А. Березовенко [13]; проблему формування національної ідентичності в Україні в умовах глобалізації розкрито в дослідженнях М. Козловець [14]; загальні підходи до розуміння концепту «національна ідентичність» представлено в працях Л. Нагорної [15], О. Шапаренко [16] в дослідженні Н. Мельник, Т. Модестової, О. Креск, С. Ушневич концепт «національна ідентичність» досліджено в контексті дослідження поняття «етнічність» [17]. Однак вивчення досліджень з проблеми свідчить про необхідність здійснення наукового пошуку щодо новітньої інтерпретації досліджуваного феномену в контексті нових соціально-політичних, економічних та міжнародних реалій. Означене беззаперечно актуалізує проблему вивчення феномену «національна ідентичність» в контексті сучасних європейських та українських лінгвістичних досліджень, з огляду на те, що це дозволить виокремити об'єктивне розуміння означеного явища у реаліях сучасного європейського та вітчизняного соціо-культурного виміру, що в свою чергу уможливило правильну його інтерпретацію в європейських та українських нормативних документах, дозволить взаємоузгодити спільну концепцію щодо його трактування, або ж виокремити розходження в цьому аспекті. Відтак, *метою даної статті* ставимо охарактеризувати концепт «національна ідентичність» в європейських та українських наукових дослідженнях.

Серед **завдань** покликаних реалізувати поставлену мету: аналіз концепту «національна ідентичність» в сучасних лінгвістичних словниках в європейському та українському вимірі; аналіз тлумачень концепту в дослідженнях провідних європейських лінгвістів, соціо-лінгвістів та дослідників з різних галузей; виокремити спільні та відмінні трактування сутності та структури концепту «національна ідентичність» у європейських та українських дослідженнях означеного феномену; окреслити перспективи отриманих результатів дослідження.

Виклад основного матеріалу. Дослідження концепту «національна ідентичність» – багатоаспектний процес з огляду на те, що саме поняття є об'єктом міждисциплінарним, оскільки вміщує такі складники, як історичний (формування національної приналежності – процес історичний з точки зору хронології становлення держави [18; 16]), соціальний (оскільки можливий лише за умов функціонування комунікації між представниками суспільства [13]), психологічний (оскільки стосується особистісних поведінкових реакцій, досвіду, знань та може формуватися у кожного з індивідуумів за різною траєкторією [11]), політичний (національна політика будь-якої країни завжди відштовхуватиметься від національних інтересів, які в свою чергу передбачають захист щодо вільного виявлення національної самоідентифікації громадян та їх ідентичності, позиціонування себе на міжнародній арені [19; 20] тощо).

Здійснюючи дослідження концепту «національна ідентичність» важливо виокремити такі його етапи:

– *перший етап* – аналіз феномену в лінгвістичних психологічних, соціологічних, політичних, історичних та культуроло-

гічних, якщо такі наявні, довідкових джерелах та електронних ресурсах – в європейських та українських словниках, енциклопедіях та довідниках;

– *другий етап* – вивчення лінгвістичних, психологічних, соціологічних, політичних, історичних, культурологічних та інших дослідження європейських та українських дослідників;

– *третій етап* – систематизація отриманого фактичного матеріалу, виокремлення спільних ознак та концепцій інтерпретації, виокремлення структурних особливостей феномену «національна ідентичність».

Зважаючи на комплексність феномену та необхідність його поетапного ґрунтовного вивчення з точки зору лінгвістики, зазначимо, що у започаткованому дослідженні, що обмежується обсягом статті реалізуємо перший його етап, а саме – розкриємо досліджуване поняття у контексті українських та англійських словників та довідкових джерел, коротко розглянемо трактування досліджуваного феномену в окремих працях українських та європейських дослідників. Розгорнутий аналітичний огляд феномену в лінгвістичних, психологічних, соціологічних, політичних, історичних, культурологічних аспектах залишимо метою другого та третього етапів.

Звернення до європейських та українських словникових, довідникових та енциклопедичних ресурсів дозволяє нам презентувати такий фактичний матеріал. Так, у словнику Меріана-Вебстера знаходимо сепаратовано визначення «national» (національний) у такому формулюванні: «той, що зобов'язаний на вірність або перебуває під захистом нації без урахування більш формального статусу громадянина чи підданого» [21], а поняття «identity» (ідентичність) співставлення себе з народом та країною в якій прожає особа [22]. Натомість у тлумачному словнику Лонгмена ці поняття відповідно трактують: національний – пов'язаний з народом цілому, а не з будь-якою його частиною [23], а ідентичність - якості та ставлення, які мають особа чи група людей, які відрізняють їх від інших людей [23]. У цьому ж словнику щодо національної ідентичності зазначено, що «національна/культурна/соціальна ідентичність тощо – це сильне відчуття приналежності до певної групи, раси тощо [23].

Звертаючись до українських словників та довідкових джерел, констатуємо, що концепт «національна ідентичність» представлено в «Малій енциклопедії етнології» за 1996 рік і трактується як: почуття спільності минулого та сучасного у громадському суспільстві кожної конкретної держави [20, с. 98]. Не знаходимо визначення «національної ідентичності» в словнику В. Бусел видання 2005 року. В означеному джерелі поняття «ідентичність» представлена просто як абстрактний іменник до поняття «ідентичний», де ідентичний позначено як тотожний, однаковий, рівнозначний [24, с. 488] та «національний» – стосується нації, певної національності, пов'язаний з їхньою спільною суспільно-політичною діяльністю; властивий певній нації, державі, який відображає їхній характер, особливості [24, с. 744]. Тобто автором ці два поняття окреслено сепаративно. Не представлено досліджуваний концепт навіть в поєднанні з іншими словосполученнями (нація, національність), що могли б дотично охарактеризувати його наприклад у поєднанні словосполучень «національний асамблея», «національна меншість». Представлено поняття «нація», як конкретна історична форма спільності людей, об'єднаних однією мовою і територією. Що цікавим є у запропонованому тлумаченні поняття, що нація – це «поєднана глибокими вну-

трішніми економічними зв'язками», але «певними рисами культури і характеру», що на нашу думку дещо нівелює саму сутність феномену, що можна пояснити тим, що в науковій літературі знаходимо і дослідників, які вказують на те, що національна ідентичність – це штучне утворення. Так, прихильники конструктивізму звертають увагу на суб'єктивні чинники її виникнення, на відміну від примордіалізму та есенціалізму, які опираються на ідею початковості, об'єктивності існування нації. Примордіалістичний підхід пов'язаний з тим, що націю можна ідентифікувати на основі визначених об'єктивних ознак, не залежних від суб'єктивних поглядів її представників. До таких ознак переважно відносимо загальні, а не специфічні характеристики: територія, економічне життя, мова, національний характер культури. Конструктивізм – це парадигма, в межах якої нація розглядається як соціальна конструкція, що не має "реальних" історичних чи культурних коренів. Представники такого підходу понятійної концептуалізації нації бачать у ній «великий колектив», оснований на фундаментальній згоді її членів [25, с. 105].

В широкому значенні «національна ідентичність» усвідомлення людиною власної приналежності до певної групи, яке дає їй змогу визначити своє місце в соціокультурному просторі та вільно орієнтуватися в навколишньому світі [26]. Проблема дослідження феномену «національна ідентичність» в українському науковому вимірі не нова і завжди вирізнялась актуальністю. Здійснене П. Мовчан дослідження дозволило запропонувати автору таке розуміння національної ідентичності – це «визнання народом самого себе, знання і повага історії, національної культури, території, усвідомлення народом своїх особливих рис, розуміння членами національної групи своїх інтересів, прагнень, цілей, ідеалів, потреб тощо» [25, с. 106]. Автором виокремлено такі форми національної ідентичності: Етноцентрична ідентичність, Етнодомінуюча ідентичність, Етнічний фанатизм, Етнічна індеферентність, Етніонігілізм у формі космополітизму, Амбівалентна, невиражена, а інколи «подвоєна» чи навіть «потроєна» ідентичність [25, с. 106]. За висновками П. Мовчан національна ідентичність «...виступає як визнання народом самого себе; знання і повага історії; національної культури, території, усвідомлення народом своїх особливих рис, розуміння членами національної групи своїх інтересів, прагнень, цілей, ідеалів, потреб; як почуття любові, поваги до своєї батьківщини, культури, традицій, мови, історичної пам'яті наділена потужною як консолідуючою, так і диференціюючою силою [26, с. 106].

В широкому та вузькому значенні феномен «національна ідентичність» розуміють і європейські науковці. Так, у вузькому розумінні «національна ідентичність» за З. Хеном – це це засіб, за допомогою якого культура визначається через обмежені, есенціалізовані поняття «буття» [27]. Буття пов'язане з «приналежністю» в поняттях громадянства. Наприклад, позиція чорношкірих по відношенню до приналежності до Півночі (Австралії, США, Великобританії та Європи) часто призводить до взаємної винятковості між тим, щоб бути чорним та бути англійцем. Теоретик культури Іен Чемберс стверджував, що навіть радикальні критики та історики, такі як Реймонд Вільямс, Е. П. Томпсон та Ерік Хобсбаум, «у своїх зверненнях до безперервності традицій і досвіду місцевих жителів, можливо, ненавмисно визнали етнічні та расові претензії (іст) міфологія». Афроанглійці вважалися «нерідними» для англійців,

в результаті виникла концепція «англійство» – морально, біологічно, культурно та текстово, що є виключним дискурсом культурної ідентичності. Історично це не обмежується лише національною державою Англії. Історик Саймон Шама стверджував, що «Аркадія як місце заповідної культури корінних народів, коріння та біологічного сховища автентичності є частиною більш тривалої історичної традиції в Англії та інших європейських державах». Цей аргумент має резонанс у Північній Америці, Новій Зеландії, Європі та Австралії [10].

У широкому значенні в концепт «національна ідентичність» є продуктом розвитку сучасного націоналізму. З часів Французької революції сучасний націоналізм є не лише ідеологією, а й політичним і суспільним рухом, заснованим на цій ідеології. Найбезпосереднішим політичним продуктом сучасного націоналізму є національна держава. Будь-яка сучасна національна держава включає два важливі аспекти. Одна – це національно-державна система, а інша – національна ідентичність жителів на території держави [28]. Водночас, європейські дослідники апелюють і до поняття культурна ідентичність, потрактовуючи концепт «національна ідентичність». Культурна ідентичність як прояв соціальних властивостей людини також є важливим середовищем, що впливає на ідентичність індивідів та етнічних груп та національну ідентичність [29]. Тому під національною ідентичністю розуміється тотожність громадян країни з історико-культурними традиціями власної країни, моральними цінностями, ідеалами, переконаннями, національним суверенітетом тощо. Це проявляється в тому, що окремі особи або групи вважають, що вони належать до країни як політичної спільноти [28].

Отже, як свідчить об'єктивний аналіз українські дослідники концепт національної ідентичності розуміють у поєднанні з соціокультурним аспектом буття суспільства, тоді як європейські звертаються також і до концепту «культурна ідентичність», розширюючи межі розуміння концепту. Для представників як вітчизняної, так і зарубіжної лінгвістичної традиції дослідження концепту «національна ідентичність» розбіжності полягають в соціокультурному та культурному підходах. Спільними у структурі запропонованих понять є: історико-культурна спадщина, традиції власної країни, моральними цінностями, ідеалами, переконаннями, національним суверенітетом, знання і повага історії; знання національної культури, території, усвідомлення народом своїх особливих рис, розуміння членами національної групи своїх інтересів, прагнень, цілей, потреб тощо.

Висновки і пропозиції. Досліджуваний матеріал дозволив також дійти висновку про системний характер функціонування концепту «національна ідентичність» в довідкових джерелах та словниках є продуктивним джерелом розширення його розуміння, а в потрактуваннях простежується тенденції суспільного розвитку, та певні соціальні трансформації тощо.

Результати здійсненого лінгвістичного дослідження дозволяють виокремити сутнісні спільні для європейських та українських науковців підходи до розуміння концепту «національна ідентичність»; отримані в результаті аналітичного дослідження визначення можуть використовуватися в сфері професійної підготовки майбутніх соціологів, лінгвістів, політологів, фахівців в сфері міжнародних відносин у контексті їхньої теоретичної підготовки, з метою формування у них розуміння стратегії розвитку феномену «національної ідентичності», як в межах країни, так і в глобальному контексті, з метою підготовки їх до

трансформації даного феномену в умовах цифровізації та глобалізації суспільства в планетарних контекстах тощо.

Здійснене лінгвістичне дослідження, однак не видається нам вичерпним, а відтак, може підлягати подальшому обговоренню та дискусіям, як в українському, так і в міжнародному наукових вимірах. Більш конкретному та ґрунтовному огляду підлягає проблема інтерпретації концепту «національна ідентичність» в нормативно-правових документах України, Європейського Союзу та міжнародних організацій з питань міжкультурної комунікації та співпраці, що становить *перспективи подальших наших лінгвістичних досліджень*.

Література:

1. Стратегія національної безпеки України «Безпека людини – безпека країни»: Указ Президента України № 392/2020 Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року «Про Стратегію національної безпеки України» / *Сайт Президента України*. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3922020-35037>
2. Мовчан П. П. Державна політика щодо національної ідентичності в Україні: організаційно-правовий аспект. Інвестиції: практика та досвід. 2016. № 2. С. 77–80. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2016_2_19.
3. Про освіту. Закон України. Документ 2145-VIII, чинний, поточна редакція. Редакція від 21.11.2021, підстава. 1838-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
4. Про вищу освіту. Закон України. Документ 1556-VII, чинний, поточна редакція. Редакція від 21.11.2021, підстава 1838-IX
5. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>
6. Про засади державної мовної політики. Документ 5029-VI, поточна редакція Редакція від 01.01.2020, підстава 396-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5029-17/paran112#n112>
7. Smith A. D. The Nation: Invented, Imagined, Reconstructed? *Millennium*. 1991;20(3):353-368. doi:10.1177/03058298910200031001
8. Edensor Tim. National Identity, Popular Culture and Everyday Life. Berg Publishers. 2002.
9. Rusciano F. L. The Construction of National Identity: A 23-Nation Study. *Political Research Quarterly*. Vol. 56, No. 3 (Sep., 2003), P. 361–366.
10. Tolia-Kelly D.P. International Encyclopedia of Human Geography, 2009. URL: <https://www.sciencedirect.com/topics/earth-and-planetary-sciences>
11. Березін А.М. Становлення Я-образу особистості у процесі її національної ідентифікації / заред. С.Д. Максименка. *Проблеми загальної та педагогічної психології: Збірник наукових праць Інституту психології ім. Г.С. Костюка АПН України*. Київ, 2003. Т. V, Ч. 5. С. 323–329.
12. Боришевський М.Й. Національна самосвідомість та ідентифікація громадян як чинник демократичних перетворень в українському суспільстві. Соціально-психологічний вимір демократичних перетворень в Україні. Київ : Український центр політичного менеджменту, 2003. С. 138–144.
13. Березовенко А.. Національна ідентичність. Політична енциклопедія : редкол.: Ю. Левенець (голова), Ю. Шаповал (заст. голови) та ін. Київ : Парламентське видавництво, 2011. с. 490. ISBN 978-966-611-818-2.
14. Козловець М. А., Ковтун Н. М. Національна ідентичність в Україні в умовах глобалізації: монографія / М. А. Козловець, Н. М. Ковтун. Київ : ПАРАПАН, 2010. 348 с.
15. Нагорна Л. П. . Ідентичність національна. Енциклопедія історії України : у 10 т. / редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. ; Інститут історії України НАН України. Київ : Наукова думка, 2005. Т. 3 : Е. Й. С. 415–672 с. : іл. ISBN 966-00-0610-1.
16. Шапаренко О. В. Національна ідентичність як чинник формування громадянського суспільства в Україні. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія: Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки*. Вип. 20. 2015. С. 92–99.
17. Melnyk, N. I., Modestova, T. V., Krsek, O. Ye., & Uschnevych, S. E. (2021). The phenomenon of ethnicity in the context of linguistics and its significance in the concept of European transcultural educational centers functioning. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 17(3), 1392-1401. Doi: 10.52462/jlls.100
18. Національна ідентичність; Ідентичність. Мала енциклопедія етнодержавознавства / Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, Упоряд. Ю. І. Римаренко та ін. Київ: Генеза, : Довіра, 1996. С. 81; 98. 942 с. ISBN 966-507-016-9
19. Політологічний енциклопедичний словник / уклад.: Л. М. Герасіна, В. Л. Погрібна, І. О. Полішук та ін. ; за ред. М. П. Требіна. Харків : Право, 2015.
20. Національні інтереси. Мала енциклопедія етнодержавознавства / Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, Упор. Ю. І. Римаренко та ін.. Київ: Генеза, : Довіра, 1996. 942 с. С. 116.
21. National. Merriam-webster. Dictionary. URL: <https://www.merriam-webster.com/dictionary/national>. Title from the screen. Date of retriving: 14.12.2021.
22. Identity URL: <https://www.ldoceonline.com/dictionary/identity>
23. National. Ldoceonline. URL: https://www.ldoceonline.com/dictionary/national#national_4
24. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. В. Т. Бусел. Київ ; Ірпінь : Перун, 2005. 1728 с
25. Мовчан П. П. Зміст поняття "національна ідентичність": теоретико-методологічний аспект. Інвестиції: практика та досвід. 2015. № 17. С. 103–107. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2015_17_21
26. Грушевицкая Т. Г., Попков В. Д., Садохин А. П. Основы межкультурной коммуникации: Учебник для вузов : под ред. А. П. Садохина. Москва : ЮНИТИ-ДАНА, 2002.
27. He, J. R., & Yan, J. R. (2008). Discussions from Ethnic Identity to National Identity. *Journal of the Central University for Nationalities: Philosophy and Social Sciences Edition*, 3, 5–12.
28. Zheng, Y. N. (2004). China should build national identity. *Global Times* (pp. 8–16), August 16. URL: <http://www.people.com.cn/GB/paper68/12730/1143827.html>
29. Han, Z. (2010). On national identity, ethnic identity and cultural identity – An analysis and reflection based on historical philosophy. *Journal of Beijing Normal University (Social Science Edition)*, 1, 106–113.
30. Stoica Elena, National Identity as Core Concept for the European Standardization Procedure, *Procedia Economics and Finance*. Volume 39, 2016, P.458-468, [https://doi.org/10.1016/S2212-5671\(16\)30349-5](https://doi.org/10.1016/S2212-5671(16)30349-5).

Melnyk N. The concept of «national identity» in modern philological reseachers of European and Ukrainian scientists

Summary. The article analyzes the concept of "national identity" in the context of Ukrainian and English dictionaries and reference sources, briefly consider the interpretation of the phenomenon under study in some works of Ukrainian and European researchers. The author provides an analytical review of concepts related to the concept and found that Ukrainian researchers understand the concept of "national identity" in combination with the socio-cultural aspect of society, while Europeans also refer to the concept of "cultural identity", expanding the boundaries of understanding concept. For representatives of both domestic and foreign linguistic tra-

dition, the study of the concept of "national identity" differences are socio-cultural and cultural approaches. Common in the structure of the proposed concepts are: historical and cultural heritage, traditions of their own country, moral values, ideals, beliefs, national sovereignty, knowledge and respect for history; knowledge of national culture, territory, people's awareness of their special features, understanding of members of the national group of their interests, aspirations, goals, needs, etc. The researched material allowed the author to form a conclusion about the systemic nature of the concept of "national identity" in reference sources and dictionaries is a productive source of expanding its understanding, and inter-

pretations trace trends in social development and certain social transformations and more.

The prospects of the results of linguistic research are that the definitions obtained from the analysis can be used in the training of future sociologists, linguists, political scientists, specialists in international relations in the context of their theoretical training, in order to form an understanding of the strategy identity", both within the country and in the global context, in order to prepare them for the transformations of this phenomenon in the context of digitalization and globalization of society in planetary contexts.

Key words: national identity, cultural identity, self-identification, socio-cultural dimension.